СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ДНЕВНИК — UKRAINIAN DAILY

УРЯДОВИЙ ОРГАН ЗАПОМОГОВОЇ ОРГАНІЗАЦІЇ УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ.

OFFICIAL ORGAN OF THE UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION, Inc.

ТРИ ЦЕНТИ. РІК XLI. Ч. 207. Джерзи Сіті, Н. Дж., четвер, 7 вересня 1933.

VOL. XLI. No. 207. Jersey City, N. J., Thursday, September, 7, 1933. THREE CENTS.

ВЕЛИКІ ЖЕРТВИ ЗАЛІЗНИЧОЇ КАТАСТРОФИ В БІНҐЕМТОНІ

БІНҐЕМТОН (Ню Йорк). — Нараховано 23 осіб убитих і 100 ранених, як жертв залізничої катастрофи з вівтірка. Катастрофа скоїлась недалеко залізничого двірця залізничої лінії Ірі. Експресовий поїзд, який вертався з Шікаґо до Ню Йорку, виїхав зі стації й пустився з цілою силою у дальшу дорогу в напрямі до Ню Йорку. Нагло завважив машиніст знак, щоби поїзд задержати, що він і зробив. Пороблено всі заходи, щоби на цей поїзд не наїхав який другий. Та машиніст молочного поїзду не добачив червоного знаку і наїхав з цілою силою на зади поїзду експресового. На нещастя один з останніх ваґонів експресового поїзду був деревляної конструкції. Його прямо розмяжджено при катастрофі. А яке сильне було зударення, пізнати по тім, що не можна було розпізнати багатьох вбитих осіб, бо їх тіла цілковито знищені.

Катастрофа наступила в хвилі, коли їдальний ваґон був битком набитий, а подорожні сиділи собі спокійно по ваґонах і розмовляли та читали вечірні часописи. По зударенню наступила страшна паніка. Жінки попали в страшну гістерію.

ГУРАҐАНОВА КАТАСТРОФА.

КІНҐСВІЛ (Тексас). — Долину Ріо Ґранде навістив гураґан і заподіяв величезні шкоди, яких висоту, в людях і грошах, неможливо наразі подати. Вихор знищив три місцевости: Бравнсвіл, Гарлінґен і Сан Беніто. Вбитих нарахували досі 103 особи, а ранених понад 200. Їдучи дорогами, можна всюди надибати вбитих людей, яких тіла лежать серед пороху і розвалених домів.

НОВИЙ ПЕРЕВОРОТ НА КУБІ.

ГАВАНА. — На острові Куба доконано нового політичного перевороту. Наслідник Мачада, Карльос Сеспедес, уступив, а його місце заняла революційна рада, яка складається з жовнірів і моряків. Перевороту доконала армія, і то без проливу крови.

До перевороту прийшло тому, що студентська молодь була незадоволена зі Сеспедеса, котрий уважав себе правним наслідником Мачада. Молодь хотіла бачити в нім нового, революційного президента, котрий зірве з тим усім, що є звязане з режімом бувшого диктатора Мачада.

Революційна рада видала маніфест, у якім заповідає, що вдержить порядок, сплатить заграничні довги, подбає про економічну відбудову краю і покарає тих, що нищили край за правління Мачада.

АМЕРИКА ВИСИЛАЄ ВОЄННІ КОРАБЛІ ДО КУБИ.

ВАШИНҐТОН. — У звязку з революційним переворотом на Кубі вислано тамтуди 4 воєнні кораблі. Офіційна заява подає, що зроблено це для охорони життя американських горожан, котрі жиють на Кубі.

ХОЧУТЬ ДЕРЖАТИСЯ ЗДАЛЕКА.

ВАШИНҐТОН. — Держати руки здалека від того, що діється на Кубі, має бути бажанням президента Рузвелта і його кабінету.

ВЕРМОНТ ПРОТИ ПРОГИБІЦІЇ.

МОНТЕПІЛЄР (Вермонт). — Стейт Вермонт, твердиння прихильників прогибіції, заявився 41,279 голосами за знесення прогибіції. Проти цього було 20,572 голосів. Отже Вермонт є 25 стейтом, який заявився проти прогибіції. За вдержання прогибіції не заявився досі ще ніодин стейт.

ФОРД НЕ ПІДПИСУЄ КОДЕКСУ, АЛЕ ПІДНОСИТЬ ПЛАТНІ.

ДІТРОЙТ. — Генри Форд і його син Едзел не підписали досі автомобілевого кодексу, як цього вимагає „Найра". І правдоподібно не підпишуть. Кажуть, що вони вже давно виповнили те, чого „Найра" домагається. А тепер піднесли ще заробітну платню з 50 на 55 центів за годину, а в деяких випадках до $1.50 за годину.

ОБОРОНЯЄ ФОРДА.

НЮ ЙОРК. — Прибувший на похорон епископа Дона о. Чарлз Колін з Роял Ок, Мішіґен, каже, що колись оцінять Форда як доброго Американця, котрий зробив дуже багато добра для міста Дітройту, американського промислу і робітництва.

ВЕЛИКА ПАРАДА „НАЙРИ".

НЮ ЙОРК. — Дня 13 вересня відбудеться в Ню Йорку величава парада, в якій возьмуть участь понад 200,000 працедавців і робітників, щоби в той спосіб заманіфестувати розуміння тої акції, яку поведено заходами Адміністрації Краєвої Відбудови (Найри).

Ґовернор Лімен оголосив, що того дня мають бути замкнені від полудня склепи і фабрики, щоби була дана можність кождому взяти участь чи приглядатися тій маніфестації.

В параді возьмуть участь ґовернори сусідних стейтів.

ПІСЛЯ САМОГУБСТВА М. СТРОНСЬКОГО.

В справі самогубства М. Стронського, урядовця совітського консуляту у Львові, повідомляють: Покійний вийшов з канцелярії в середу вранці і більше його не бачили. В лісі на Погулянці знайшли його сільські жінки, що несли молоко до міста, з простріленою головою. Біля нього лежав автоматичний пістолет і лист з диспозиціями щодо залишених річей. Крім того в консуляті залишив два листи до бюрових товаришів Мандзія і Дуґая. Першого з них просив, щоби відіслав атляс Радянщини якомусь Махінову в Москві, а другого, щоби виконав доручення до залишеної родини в Дрогобичі і на покриття коштів долучив до листу 40 зл. Причини самогубства не подав. Покійник був двічі жонатий і з першого додружа мав доньку, інжинірку хемії, з другою 5-літню дівчинку. Нема сумніву, що самогубство Стронського стоїть у звязку з останніми потягненнями московської большевицької диктатури супроти українства. Стронському веліли урядово перенестися до Москви і виготовили йому вже пашпорт, який покійник мав собі відобрати. Не хотячи їхати до Москви, волів умерти.

ЖЕРТВА ПОЖЕЖІ.

В загороді Михайла Кохманського в Накваші, пов. Броди, вибухла в ночі пожежа. У вогні знайшов смерть 19-літній Влад. Кохманський, що спав у стодолі і не зміг виратуватися.

ПРОТИЖИДІВСЬКІ ЗАВОРУШЕННЯ ПЕРЕД СУДОМ.

У Вадовицях скінчився великий судовий процес винуватців протижидівських подій у Райчі і Миливці. Головний обвинувачений, емеритований професор ґімн., Ференс, дістав 3 роки вязниці, трицять обвинувачених по кілька місяців до 2 років. Дванацятьох увільнено. Із засуджених тільки дванацятьом припинено виконання кари на 3 роки.

МІНІСТЕР ВИКИНУВ ДЕЛЄҐАЦІЮ ЗА ДВЕРІ.

Румунський міністер скарбу, Вірджіл Маджару, гостро береться до своїх урядовців. Недавно явилася в нього делєґація фінансових урядовців. Вона жалувалася, що багатьох викинено зі служби. А міністер їм зараз сказав просто з моста: „Я не потребую підкупних урядовців, ані злодіїв, ані лайдаків. Я викинув урядовців, бо вони бандити й нездалі до служби". Голова делеґації, Жоржеску, хотів обороняти урядовців від цих закидів. Але Маджару крикнув „Надвір!" і послухання скінчилось. Урядовці побігли жалітися до президента міністрів, д-ра Вайда-Воєводи. Вони скликають і віче урядовців для протесту.

ТРАҐІЧНІ ВПРАВИ.

На стрільниці в Янішові під Радимном вправлявся відділ війська в киданні ручних ґранат. Одна кинена ґраната не вибухла і до неї підійшов капітан Бідзінський, щоби переконатись про причину. Коли капітан нахилився, настала експльозія, яка розірвала йому голову. Перевезений до шпиталю, він помер.

NRA MEMBER U.S. WE DO OUR PART

НЕВДАТНА ДЕМОНСТРАЦІЯ ПРОТИ ГРЕКО-КАТ. ЦЕРКВИ.

З ужгородської „Свободи" довідуємося, що задумана демонстрація москвофільських студентів, які в неділю, 23. липня, мали масово перейти на православя в ужгородській православній церкві, покінчилася нічим. Не зважаючи на широко поведену акцію в цьому напрямі, на розкинення маси летючок по цілому Закарпатті і на аґітацію в пресі, до православної церкви прийшли в означеній годині ледви кілька осіб. Причину тої невдачі москвофільських „юношів" бачить „Свобода" головно в поставі родичів, які в останній хвилині зуміли здержати своїх засліплених синів від тої дивної і нікому незрозумілої „демонстрації" проти греко-кат. церкви.

З ТАЙН НАШОЇ ЗЕМЛІ.

В однім з наукових журналів д-р Рудольф Поздена обмірковує питання, чи надходить новий період зимна на землі, і дає неґативну відповідь. Ґеофізик А. Веґенер, що погиб траґічно в Ґренляндії, ствердив на основі подрібних ґеольоґічних дослідів, що на деяких місцях поверхні землі могли вправді відбутися кліматичні перевороти (нпр. ледова доба), однак інтензивність соняшних промінів не змінилася на протязі останніх 50 мілїонів років. Від утрати тепла хоронить землю її повітряна поволока. Світляна енерґія, висилана сонцем, проникає повітря й отеплює землю. Та енерґія не може опісля видобутися від землі, а то з причини водної пари і вуглевого квасу. Якби вона щезла, то середня температура землі обнизиласяб на 21 ст. Ц. Німецький ґеольоґ Фрех виказав, що в часах сильних вульканічних вибухів побільшувалася скількість вуглевого квасу в атмосфері, побільшаючи одночасно середню температуру землі. Д-р Поздена каже, що скількість вуглевого квасу в повітрю постійно зростає. Це явище вплине в будуччині додатно на кліматичні умовини землі. Факт є, що в полярних околицях меншає постійно скількість ледів. Приріст скількости вуглевого квасу викличе тепліший і більш рівномірний клімат, особливо в зимніших полосах, а це вийде тільки в користь рільництву.

ЦЕРКВА СВ. СОФІЇ В НЕБЕЗПЕЦІ.

З Царгороду повідомляють, що славна церква св. Софії, перемінена на турецький мемечет, грозить заваленням, бо один з чотирох стовпів, на яких спирається велика копула, є підмитий і змиршавілий. В грудні 1937 р. церква буде мати 1,400 літ істнування.

ПРОЦЕС ПРОТИ ДВОХ КОМСОМОЛЬЦІВ ЗА ПОБИТТЯ СВЯЩЕНИКА.

Село Турчановичі, самбірського повіту, було здавна доменою сельробівських впливів, що між іншим виявлялося постійною ворожнечею розаґітованого парубоцтва проти старших громадян села та місцевого пароха, о. Прокопа Тиса. Ця ворожнеча міцнішала впарі з тим, як місцеві червоні почали бойкот церкви та бешкети під нею в часі богослужень на Великдень. На чолі розбехтаних місцевих комсомольців стояли Гринько Олач і Яків Шайда, що нераз попадали в конфлікт зі священиком на терені читальні й кооперативи, а навіть відгрожувалися йому. Колиж о. Тис почав підготовляти прихильну собі молодь до виїзду на свято УМХ, прийшло до катастрофи: оба згадані типи напали на нього в пів девятої вечором на дорозі в селі і закутими дубинами почали його бити до того, що він, залитий кровю, втратив притомність і щойно годину пізніше останками сил дотягнувся на приходство, звідки його перевезли до лічниці в Самборі. В лічниці перебув о. Тис від цього побиття запалення мозку, тримісячне лікування і вийшов з неї з притупленою памятю та слухом. Епільоґ цілої тієї справи відбувся перед окружним судом у Самборі, що засудив обох комунарських „ударників" на 3 роки важкої вязниці кождого.

РАДІО ВРАТУВАЛО 40 ОСІБ.

На Сагару вибралася наукова експедиція під проводом д-ра Кадена. Серед безмежних пісків вона заблудила, запас води вичерпався, а в додатку заскочила її страшна буря. 40 особам грозила загибіль. Тоді д-р Каден пустив у рух коротвохвильну радіостацію, що вислала у світ розпучливий клич: „С. О. С. Експедиція д-ра Кадена гине серед Сагари зі спраги. С. О. С.!" Але день минав за днем, акумулятори стали вичерпуватись, а відповіди не було... Врешті дижурний при апараті почув серед ночі голос: „Чуємо вас. Орґанізуємо ратунок". Так відозвалася радіостація в Тунісі. Справді над раном показалися на небі літаки, з яких кожний скинув шкіряний мішок води на землю, привязаний до легкопаду. Експедиція була вратована.

ЦІКАВИЙ ВИНАХІД УКРАЇНЦЯ.

В одному з париських часописів знаходимо інтервю з відомим українським винахідником Біським, що постійно перебуває в Парижі. Саме річ у спецільнім електричнім діяґноскопі, який винайшов Біський після 24 років праці. Вможливлює він точно означити стан орґанів нашого тіла в короткому часі. При помочі цього апарату можна теж робити психотехнічні поміри і на їх основі приділювати людей до такої професійної праці, до якої вони найрадше надаються. Підчас проб, переведених апаратом Біського на вязнях німецької вязниці в Брухзалі, виявилося, що цей апарат відкриває теж злочинні нахили людини. Ґрупа французьких лікарів, що зацікавилася цим винаходом, створила в Парижі спеціяльний центр, який займається прикладенням цього апарату в лічення недуг.

МАСОВІ АРЕШТУВАННЯ УКРАЇНЦІВ У ГАЛИЧИНІ НЕ ВГАВАЮТЬ

ЛЬВІВ (Західня Україна). — Вся польська преса подає з великим захопленням відомости про масові арештування української молоді в Галичині. Ґазети пишуть, що поліція масово арештує членів ОУН, щоби попередити можливість терористичних виступів з їх сторони. Польська преса подає, що в Станиславівщині арештовано 12 молодих Українців, які нібито творили терористичну ґрупу ОУН під проводом урядовця „Дністра" зі Львова, Юрка Онишкевича.

Одночасно в Сокальщині арештовано пятьох молодих хлопців, яких поліція старається обвинуватити в кольпортажі націоналістичної літератури. Поодинокі арешти переводять у цілій Галичині. Таксамо труси в помешканнях Українців та в українських інституціях відбуваються кождого дня й ночі. Поліція все шукає матеріялів про протиурядову діяльність Українців, щоби ставити їх перед суд за „державну зраду". Населення українських земель під Польщею жиє в постійнім стані очікування ревізій, арештів та іншої форми польського терору.

МОСКВА КОЛЬОНІЗУВАТИМЕ УКРАЇНУ.

ЛЬВІВ (Західня Україна). — З Москви надійшли відомости, що там зорґанізовано всесоюзний кольонізаційний комітет, якого завданням буде кольонізувати виходцями з Московщини „вільні землі". Є відомости, що праця цього комітету буде звернена також у бік кольонізації українських земель, які тепер „опустіли" внаслідок голоду, повстань, масової висилки Українців на північ Росії й т. п.

ЗГИНУВ РАДЯНСЬКИЙ ЛІТАК.

МОСКВА (СССР). — Недалеко Москви біля села Подольськ згинув найбільший радянський літак, на якому летіли вищі большевицькі достойники з авіяції. На літаку згинули 8 осіб, а між ними заступник комісаря важкої індустрії, Барановський, його дружина, голова торговельної повітрової фльоти Абрам Ґальцман, голова авіяційної секції держпляну, В. Сарзан, а також летун, механік та інші.

Причин катастрофи не викрито. Таксамо не відомо ще, чи це той новий радянський літак, про який радянська преса писала, що він „найбільший та найкращий у світі".

ЕРІО ХВАЛИТЬ ТУРКІВ.

МОСКВА (СССР).—Перебуваючий тут бувший французький премієр-міністер Еріо в інтервю з кореспондентами ґазет, говорячи про те, що він признає деякий успіх у большевицькій системі народньої освіти, почав несподівано говорити про Туреччину. Він розхвалив турецькі реформи взагалі, а зокрема в народній освіті. Еріо каже, що він захоплений тими великими реформами, які переводить нова Туреччина.

АВСТРІЯ ОХОРОНЯЄ КОРДОН ТИРОЛЮ ЛІТАКАМИ.

ВІДЕНЬ (Австрія). — Уряд вислав сім літаків на охорону кордону між Тиролем і Баварією. За Сенжерменським договором Австрія не має права тримати не тільки військових літаків, але навіть поліційних. Та тепер держави антанти дозволили їй охороняти свої кордони проти гітлерівців літаками, „позиченими" у приватних фірмах.

Тирольсько-баварський кордон тепер охороняють дуже пильно, бо через нього переходили гітлерівські аґітатори й орґанізатори до Австрії, пересилали ріжні інструкції австрійським націоналістам, а з Австрії приходили до Німців інформації про всі заходи, які уряд думає зробити, або робить, проти націоналістів. Ці інформації передавали урядники почти й телеґрафу і тепер тих урядників масово замінюють іншими.

ДАЛІ ГОВОРЯТЬ ПРО РОЗЗБРОЄННЯ.

ПАРИЖ (Франція). — По дорозі до Женеви в Парижі спиниться британський секретар закордонних справ та його заступник для розмов з французьким урядом у справі відновлення праць конференції в справі роззброєння. Передтим з французькими міністрами про ту саму справу буде говорити представник Злучених Держав на конференції роззброєння, Норман Дейвіс.

Французи сподіваються, що зогляду на загрозу гітлеризму в Німеччині Британія та інші держави тепер згодяться на французькі проєкти обмеження зброєння, які Францію лишають домінуючою мілітарною силою в Европі.

ЯПОНІЯ ЗБІЛЬШИТЬ СВОЮ ФЛЬОТУ.

ТОКІО (Японія). — Міністер фльоти Ушіда заявив, що на морській конференції в справі роззброєння, яка буде скликана в 1935 році, Японія буде домагатися права збільшити свою фльоту до розмірів фльоти Злучених Держав, або Анґлії. Тепер, за Вашинґтонським морським договором, Японія має право тримати фльоту у відношенню 3 до 5 фльоти Злучених Держав, чи Анґлії.

"SVOBODA" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.

Edited by Editorial Committee.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911, under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.

SUBSCRIPTION RATES:		ПЕРЕДПЛАТА:	
Three cents a copy		Поодиноке число три центи.	
One year	$ 7.00	На рік	$ 7.00
Six months	$ 3.75	На пів року	$ 3.75
Three months	$ 2.00	На три місяці	$ 2.00
Foreign and Jersey City Rates:		В Джерзи Сити і Заграницею:	
One year	$10.00	На рік	$10.00
Six months	$ 5.00	На пів року	$ 5.00
Three months	$ 2.75	На три місяці	$ 2.75

За оголошення редакція не відповідає.

Тел. „Свободи": Mongomery 5-0498. Тел. У. Н. Союза: Montgomery 5-1838.

Адреса: "SVOBODA", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

СТРАХ ЧЕРЕЗ УКРАЇНУ

Від часу нашої нової визвольної боротьби не було ще ніколи у головних грабіжників українських земель, себто в Москви і Варшави, такого великого страху за своє істнування, як тепер. Навіть тоді, як істнували українські армії, а наша державність була фактичною, та як ішла збройна боротьба з ворогами, не почували себе Москва й Варшава так заляканими, як почувають себе сьогодні, коли вони панами українських земель, коли нема ніде українських армій і коли нема української влади. Цей ляк можна найкраще пізнати на міжнароднім полі, де Москва тепер разураз тільки і робить, що заключає ріжні договори про ненапад та оголошує всякі можливі заяви, що вона не думає про ніяку війну, чи світову революцію, а тільки хоче спокійно торгувати і жити в згоді з усіми буржуазними державами до фашистівських включно. І обіцює ретельно сплачувати світовим банкирам проценти, щоби тільки повірили їй на слово й дали кредити. А Польща закріплює з великим поспіхом дружні відносини з Москвою. Історичні вороги прямо обіймаються як найсердечніші други. Пілсудський і Сталін, представники двох ворожих собі державних організмів і двох ріжних політичних та соціяльних течій, плянують спільне побачення у Москві. Сталін шле Пілсудському презенти, а у Варшаві влаштовують приняття для совітських аґентів. Чужинецькі кореспонденти, що звикли до ріжних у світі перемін і чудасій, прямо в голову заходять, що це діється. Навіть їм важко собі уявити, як це буде виглядати, коли фашист Пілсудський, котрого большевики представляли гіршим від чорта, стоятиме в Кремлі біля гробу Леніна, де йому будуть віддавати великі почести теперішні мешканці Кремлю, большевицькі сатрапи. Цеж той Пілсудський, котрий ще не так давно ішов походом на Київ, ратувати світ перед большевією! Цеж те імя, яке молоде покоління большевиків навчилося вимовляти з найбільшою огидою! А тепер прийдеться отій самій молоді віддавати найбільші пошани польському верховному фашистови, і то у самій Москві, й то запрошеному на параду самим Сталіном.

Річ природна, що такі великі реалісти, якими є Сталін і його компанія, знають, що це значить. Та це їхнє поступування є вислідом страху перед утратою влади і розвалом того, що зветься СССР. А процес розвалу ішов і йде постійно далі, головно з України. З українських земель під Польщею іде наступ, що змагає до розвалу Польщі. А що ці два наступи стають чимраз дужчі, тому то так спішно Польщі й Москві зі збратанням.

Д-р Остап Грицай.

У СТОЛІТТЯ ПЕРШОГО ВИСТУПУ МАРКІЯНА ШАШКЕВИЧА

(1833—1933).

Гей, хто Русин, за ратище!
В кріпкі руки меч ясний;
Шпарка стріла най засвище:
Гордий Ляше, день не твій!
Шашкевич.
(„Болеслав Кривоустий").

В моїй передостанній праці, поміщеній на сторінках нашого журналу, а саме в статті, присвяченій памяти **Омеляна Огоновського,** я вказав уже на те, як наші національні діячі в Галичині другого півстоліття минулого віку навязували свою працю й свої змагання до заповітів т. зв. **галицького відродження,** започаткованого там **у 30-тих роках поетом Маркіяном Шашкевичем.** А нині доводиться мені присвятити нашому Шашкевичеви окрему згадку з тої причини, що цього року минає саме сто літ від хвилі, коли Шашкевич виступив уперше як поет, а саме зі збіркою **„Син Руси".**

Згадаймож передовсім історичну судьбу галицької землі до часів її першого відродження.

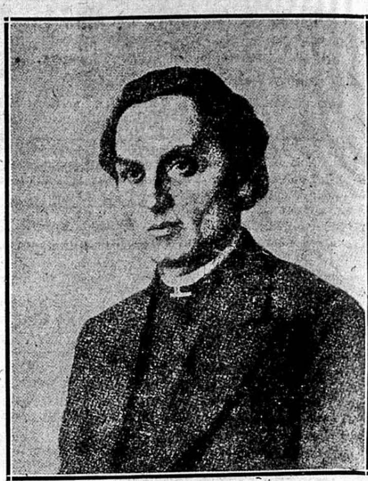
Це, як узагалі в минулому нашої батьківщини — безталанна судьба. Коли ось Галичина в р. **1772** ререходить зпід панування Ляхів до Австрії, то вона з кожного погляду така запущена, що перші реформи австрійських цісарів тут являються, навіть попри всю сво здержливу обмеженість — правдивим світлом у темряві. Так у першу чергу за Марії Тереси обмеження, а опісля за цісаря Йосифа II., **1782 року, полекшення в кріпацтві,** через що наше селянство двигається хоч трохи з пекла тієї неволі, в якому душилося під Ляхами в рабській залежности від поміщиків. Але хоч обмежене було кріпацтво, то всетаки ляцькі пани вміли покермувати й покористуватися так, що селянин не розгинав спини від ненастанної роботи. І не лишалося селянинови в його горю ніщо інше, хіба лиш горівка, котру пити примушували його тому, що гонили її в двірських горальнях та загадували піддержувати їх хлопською кервавицею.

Коли отже таким чином суспільні низи виснажувались фізично й душевно в тяжкім гаруванню на панських ланах, то вищі, інтеліґентські кола, ні не вміли постояти за них, ні самі не творили ніякої репрезентантивної верхівки народу. От українське духовенство в Галичині того часу це був чинник мало або й зовсім нетворчий. Поза нечисленними виїмками воно без відповідної освіти та ясної національної свідомости, а до того ще байдужне, а то й вороже до справ національного життя та національної культури. Світською інтеліґенції було так мало й вона була також національно несвідома, що говорити про неї в тих часах властиво не доводиться. Відомож бо, що коли, нпр., **в 1787 р.** цісар Йосиф II. велів завести у львівськім університеті **виклади українській мові,** то тодішні Українці в своїй національній несвідомости навіть не вміли оцінити ваги цього факту. Професори, не знаючи живої народньої мови, перлися вчити мертвим, церковно-славянським язиком, а слухачі, вважаючи українські виклади чимсь гіршим, воліли слухати викладів польських або німецьких так, що в р.**1808** ті виклади **як нікому непотрібні** — скасовано.

Але як досі ніяке лихоліття не змогло придушити вщерть національного духа та творчого духа в народі, так і тепер ті невідрадні обставини не всилі були спинити процесу відродження українства по цей і той бік кордону — на Україні з виступом **Івана Котляревського („Енеїда", 1798),** а в Галичині під впливом діяльности Шашкевича.

Роджений як син священика **1811 р.** в селі Підлисю золочівського повіту, він, набувши ґімназійну освіту в Бережанах та після того, як перейшов до **духовної семинарії у Львові,** запалюється думкою працювати над поширенням народньої літератури в чистій, живій українській мові, та просвіти народу. А родиться в Шашкевича така думка під впливом національного занепаду, що його він бачив тоді скрізь в нашім життю та під вражінням перших спроб оживотворення народнього духа, зроблених тоді на Великій Україні, а саме в ділянці народньо-пісенної творчости. Тоді ось у письменстві всієї Европи панував усевладно т. зв. **романтичний напрям** (від слова романський, значить романським народам питомий), в головну основу якого лягала чисто народня творчість, значить скарб устної словестности народу, й з яким тому почались у всій Европі досліди над тим, що творив простий нарід, і збирання тогож. Такими дослідниками й збирачами народніх пісень на Україні були тоді головно **М. Максимович та О. Бодянський,** грузинський князь **Цертелев,** учений **І. Срезневський** та Поляк **З. Ходаковський,** їх почин став товчком до дуже живої та видатної праці в тім напрямі, а їх цінні збірники розкрили неодному молодому поетови очі на творче богацтво слова України. І так ось народня пісня — та **„чарівна криниця",** як її називає Іван Франко — захопила тоді й нашого Шашкевича та наче сказала йому, хто ми такі й чиї ми діти, та ніби повеліла йому працювати **всеціло для України.** Познайомившись ближче з деякими визначними тоді людьми та здобувши собі невсипущою працею значне знання, як в ділянці історії й творчости Славянщини взагалі — особливож західньої й південньоі — так і передовсім рідної мови та літератури й минулого України, **Шашкевич ще й під впливом творів Котляревського починає в Галичині перший писати чистою мовою рідного народу.** Мав він, правда, ще двох товаришів по тому змаганню, а саме **Якова Головацького** та **Івана Вагилевича,** які разом з ним були спершу ентузіястами народньої творчости та ідеї праці для народу так, що прозвано їх тоді разом з Маркіяном **„руськкою трійцею"** (слово „Русь" і „руський" уживались тоді в значінню **„Україна"** й **„український").**

Та, на жаль, обидва вони пішли опісля служити ворогам — Головацький Москві, а Вагилевич Ляхам — через що з нашої „трійці" тільки один Маркіян лишився в нашій памяти світочем благотворним до сьогодні. Шашкевич, як 22-літній молодик, зложив 1833 р. рукописну збірку п. н. **„Син Руси",** в якій в цілости поміщено 13 віршів, а з яких два це твори його пера.

МАРКІЯН ШАШКЕВИЧ.

— Віші інших авторів тут — каже **Богдан Лепкий** у своїм ціннім нарисі про життя й творчість Шашкевича — або мали далеко меншу вартість, або не мали ніякої вартости, а мова збірки теж була слабо вироблена й не чисто народня. **Але благословити її треба, як перший збірний прояв народньої думки, як доказ щирої охоти, шляхом літератури піднести рідний нарід з упадку.**

Справді:

Як дивно дивитися нам нині, після рівно сто літ, на пожовклі листочки тієї рукописної книжечки, якої наголовок, писаний ще кирилицею, а мова якої ще місцями тяжко зрозуміла! Та проте — хто з нас тепер не бажав би пригорнути її до серця, не обцілував би кожної букви її дорогого, полинялого письма?

Ось ти розгортаєш ту звялу книжечку, й шукаючи святого слова молодого Маркіяна, читаєш у поемці **„Слово до поклонників рідної мови":**

Дайте руки, юні други,
Серце ксерцю най припаде,
Най щезають тяжкі туги,
Ум охота най засяде.
Разом, разом! кто сил має,
Гоніть з Руси мраки тьмаві,—
Завись най нас не спиняє,
Разом ксвіту, други жваві.

Пера Шашкевича є теж дуже гарна **„Дума"** з відомим початком:

„Чи то сокіл пташку жене?
Чи то буря хмару несе?
Чи то люта джума летить?
Ні — то козак конем
[садить..."

А у віршу **„Сатира"** розмальовується тодішні українсько-польські відносини, причім Ляхови, тому „дідькови рогатому", попадається неодин ляпас за його „думність", а знову в поемці **„До синів Руси"** маємо щось у роді програми національної праці з особлившим наміченням поетичної творчости, програми, яка не лишилась тільки словами, а стала швидко ділом далеко більшої ваги, ніж та перша, рукописна збірочка ідеалістів Шашкевичевого-кружка.

Я думаю тут про головне діло Шашкевича й галицького відродження — про збірник **„Русалка Дністровая"** (спершу **„Зоря"),** що вже друкованою книжкою вийшов **у Будимі 1837 р.**

Одначе вже раніше, а саме **1835 р.,** появився друком вірш Шашкевича в честь цісаря Франца І. п. н. **„Голос Галичан",** як перший український відгук у Галичині в чистій народній мові, а збірник „Русалка" таким чином це лиш ширше розбудування того творчого почину, що першими обрисами зазначується вже в збірничку „Син Руси". **Його головна суть і ціль — національна свідомість, історична традиція й жива, народня мова.** Тому в „Русалці" маємо передовсім низку народніх пісень з відповідними поясненнями, далі шість віршів Шашкевича (між ними славну **„Веснівку"),** опісляж, крім творів Головацького й Вагилевича, переклади чужих народніх пісень і відповідні научні розвідки, а позатим дуже гарне оповідання Шашкевича **„Олена",** де розмальована **помста** опришків на ледачому панові. І хто читав тоді ту невеличку собі книжку малої вісімки та на 153 сторінок, той і не догадувався, що **вона — вугольний камінь відродження одної вітки великого, 40-міліонового народу...**

Шашкевич помер **1843 р.,** досягнувши всього 32-го року повного злиднів життя, огляди якого тай інших творів поета присвятимо на сторінках нашої ґазети ще одну, окрему працю. А тепер, у спогаді про Його перший виступ, поклонімся тіням великого патріота й поета, як творцеви нової доби в колишнім життю нашої батьківщини.

Слава будителеви Галицької України!

СТАРИЙ МЛИН

Оповідання.

(4)

Жандарми пішли до вдови, Морецька до Гречана. Вдова повторила жандармам те, що вчора сказала була Морецькій.

— Почуємо, що скаже Гречан, — жандарм замітив. — Зараз прийде.

Гречан справді за хвилю не прийшов, а прибіг. Морецька вже сказала йому, чого його кличуть. Він зараз погадав собі, що Загірнякову має в своїх руках. Як скаже, що не бачив нікого; що вийшов з хати тоді, коли Загірнякова увійшла, то для суду буде доказом, що не хто інший, а Загірнякова вкрала гаманець з двома сотками. Ліпшої нагоди пімститися старий баламут не міг мати.

— Чи ви бачили паню Загірнякову тоді, коли вчера входила до хати латинського пароха в Притичині? — спитав жандарм Гречана.

— Таж я не сліпий, щоби не бачити баби, котра йде яких двацять кроків передо мною, — відповів Гречан.

— Я вас не питаю, чи ви сліпі! Чи ви бачили, як вчора смерком Загірнякова увійшла до хати пробоща?

— Та бачив.

— Чи ви бачили, щоби зараз по тім з тої хати хтось вийшов?

— Може й неодин вийшов. Відкиж я се можу знати? Я там не стояв цілу ніч на варті.

— Тоді, коли ви там ще стояли; заки відійшли, запаливши люльку?

— Тоді я не бачив нікого,— свідок відповів храпливим голосом.

Загірнякова глянула на нього здивована. Побачивши його злісну усмішку, його злорадно ликуючий зір, зрозуміла його і поблідла. Щоби не впасти, сіла на кріслі.

— Як то може бути, щоби ви не бачили? — спитала.

— Може ви, запалюючи люльку, на хвилю відвернули ваші очи з дверей хати? — спитав жандарм.

— Я ввесь час, напихаючи і запалюючи люльку, стояв лицем до хати. Рішучо ніхто не вийшов. Лиш раз хтось відхилив двері і на хвилину вихилилася якась голова.

— То була моя голова. — перебила Загірнякова. — Саме тоді ви рушили з місця, щоби, запаливши люльку, відійти. То не може бути, щоби ви того злодія не бачили.

— Кромі вас не бачив нікого. Не бачив, тай годі! — повторив Гречан.

— Коли так, то ми мусимо перетрусити вашу хату, — сказав до Загірнякової старший жандарм. — Для вас ліпше буде, як самі скажете, де ті гроші.

— Змилуйтеся! — скрикнула Загірнякова. — Які гроші?

—Ті, що ще вчора були в бюрку ксєндза. Вони тепер у вас. Дайте їх сюди!

Загірнякова не мала тих грошей, тож не могла їх дати жандармам. Жандарми хату перетрусили, та вкрадених грошей не знайшли. Відійшли з Загірняковою. Сковану приставили до суду. В слідстві Гречан повторив те, що сказав був жандармам. Не інакше зізнавав на головній судовій розправі після пів року слідчої вязниці. Оборонець не щадив труду, бо він вірив в невинність обжалованої і чув, яким духом проти неї дише свідок Гречан. Знав, які їй робив пакости і за що. Про все те розказала йому старша донька Загірнякової, Анна. Коли те все повторив у суді, присяглі не дали віри свідкови і більшість голосів сказала, що вона невинна.

Загірнякову випустили, не скаравши її, та злобним душам і злобним язикам було сего замало. Вони далі витирали собі нею писки.

*

Війт Синячки, найбільший богач в сих сторонах, віддавав доньку за сина найбільшого богача в Притулині. Весілля підготовляли пів року. Пекти і варити зачали вже три дни перед весіллям. Робив се кухар, позичений війтом з двора. До помочи кухар привів з собою всю службу двірської пекарні. Двір дуже радо відступив війтови свою кухонну службу, бо того війта всі пани в повіті дуже шанували і догоджували йому. Не тільки тому, що був дуже великий богач. Він ще й у політиці вислугувався польським панам проти партій демократичних. Для кухаря з його помічниками, з посудиною і з усім запасом замала була пекарня в хаті війта, тож він з усім тим перенісся до кухні коршмаря. Там кухар випікав і виварював. В хаті війта лише випікали хліб і різник з помічниками порався коло трох безрог. Челядь війта товкла на подвірю тік під танці, бо для великого числа охочих танцювати в хаті замало було місця.

Отсей останній труд даремний був. Саме в ніч перед весіллям хата займилася від припаленого комина і згоріла разом з цілим обійстям. Лиш все те, що було в хаті, повелось винести, бо коли зачало горіти, хата була повна людей. Кождий щось викинув вікном, щось виніс і на поталу вогневи полишено порожну хату. Також всю худобу вивели зі стайні. Збіжа в стодолі не було, бо його ще не звезли з поля. Згоріли тільки порожні будинки, та вони всі були добре заасекуровані. В селі люди балакали, що Гречан на тій пожежі не втратив нічого, може й добре заробить. Неодин казав:

— Богач все має щастя.

Хоч війт вже не мав де приняти весільних гостей, він весілля не відклав. Велика сила прошених і непрошених була би й так в його хаті не помістилася. Як би погода не змикитила, то їсти, пити й гуляти можна би було на дворі. Як на дворі, то однаково де. Війт вибрав майдан між коршмою і липами, хатою Загірнякової і дорогою на Притичин. Сей майдан був дуже вигідний через ті липи і коршму. В тіни між липами уставлено столи, лавки і крісла. Коли коршма була під боком, то ближче було по напитки, якби гості заскоро випили запас. Також, як би впав дощ, можна було перенестися на просторе підсіння коршми і до величезної, до коршми ззаду припираючої шопи.

Такого гучного і веселого весілля не тямили найстарші люди в Синячці і в цілій околиці. Музику війт спровадив аж з міста. Деякі музиканти мали інструменти, яких в селі ще ніхто не бачив. Лиш ті, що були при війську, бачили таку велику трубу, якою її музикант заглушував усю музику. Ся труба, що своїм ревом мерлого збудила би, була тепер добродійством для танцюючих. Гамір, який робили сотки гостей і видців, заглушував музику так, що її чули тільки ті, що сиділи при столах під липами. Танцюючі на майдані з цілої музики чули тільки рев тої труби. Вона вигравала такт і до сего такту танцювали.

Між запрошеними з околичних сіл були очевидно всі війти і всі найбогатші селяни. Було се в часах, коли галицький селянин ще соромився носити темний суконний одяг міщуха. Всі були в домотканих полотнянках і в соломяних капелюхах власного виробу. Лиш парубки пишалися суконними синіми камізельками. Котрий парубок вже був у війську, той мав синю військову шапку. Баби і дівчата були в давних звичаєвих одягах селянок Тільки одна жінка була винятком, бо то не була хлопка.

При столі найбільших достойників сиділа одна пані. Хоч не приїхала з міста, а прийшла пішки з Притичина, була в темній панській сукні. На голові мала капелюх з високою китицею струсевого піря і з двома звисаючими оксамітними лентами. То була Альбіна Морецька, господиня латинського пароха в Притичині. Війт запросив її, бо хотів людям показати, що й пани жиють з ним у приязни, не цураються його. Посадили її коло найважнішої особи на весіллю, бо коло Ланковичевої з Притичина, мачухи молодого.

(Далі буде).

Дівчина (до почтовця у відділі „Посте Рестанте"): До мене має тут бути лист під шифрою „Весела білявочка".

Почтовець: Нема, та колиб ви схотіли підождати пять хвилин, я написав би вам його.

А.: Знаєш, той дурень Пригода назвав мене старим ослом!

Б.: Ну! Щось такого! Таж ти зовсім іще не такий старий!

РЕЗОЛЮЦІЇ ПЕРШОГО ЗЇЗДУ УКРАЇНСЬКИХ ПРОФЕСІОНАЛІСТІВ У ШІКАҐО

(Зїзд відбувся в днях 18 і 19 серпня, 1933).

1) Перший Зїзд Українських Духових Працівників висловлює глибоке співчуття враз з найбільшою пошаною Українським Героям-Борцям, що поклали свої буйні голови, або терплять по тюрмах, за те, що станули в обороні української державности й обороняли тисячлітню культуру та мову мілионів українського люду.

2) Пересилає щиробратній привіт і поздоровлення всьому Українському Народови, а зокрема українським духовим робітникам.

3) Взиває всіх культурних працівників на іміґрації до безперервної систематичної праці над культурним, економічним і національним визволенням українського народа.

4) Взиває всіх культурних працівникв в Америці і Канаді до обєднання у своїй професіональній орґанізації.

5) Висловлює рішучий протест проти переслідування української національности і культури з боку окупантів українських земель.

6) Висловлює подяку Українській Виставовій Корпорації в Шікаґо й взагалі українській громаді в Шікаґо за щире принятя.

7) Висказує своє співчуття тим культурним українським діячам, що їх переслідують за їх роботу окупантські уряди, а зокрема таврує вороже віднощення окупантів українських земель до української культури і науки.

8) Постановляє заснувати стипендійний фонд для допомоги дійсно здібним, національно свідомим молодим студентам для укінчення університетських студій, а особливо до продовжування фахових наук і набуття вищих наукових степенів.

До переведення цеї справи уповноважнюється президію зазначити комітет, який займеться цею справою в порозумінню з запомоговими орґанізаціями.

9) Зобовязує професіоналістів повідомлювати головну управу про посади, які можнаб обсадити українськими фахівцями, а головному урядови поручає вести реєстр фахівців, які шукають праці, або поліпшення свого становища.

10) Поручає головній управі постаратися по можности видавати річник-альманах своєї орґанізації, в якім можна містити відчити, виголошені на конґресі, та наукові й літературні праці членів.

УКРАЇНСЬКИЙ ПРОФЕСІОНАЛІСТ:

1) Бере активну участь у громадськім житті й змагає до того, щоби бути у проводі нашого народа, себто при тій роботі, котра дає напрям, як розбудувати наше духове, політичне й економічне життя.

2) Піддає нової ідеї, підносить нові кличі і вказує нові шляхи кращого орґанізування нашого суспільного життя, чим зближає наш нарід до скоршого здійснення нашого національного ідеалу.

3) Є свідомий того, що він відповідає за моральну й інтелектуальну вартість нашої іміґрації в Америці й тому докладає усіх зусиль, щоб українська іміґрація в Америці вложила якнайбільші духові цінности в американське життя і в життя загально-українське.

4) Є прикладом характерної, чесної й моральної людини, пересякнутої альтруїзмом. Працює як усяка людина на щоденний хліб, але „роблення гроша" не є його ціллю, бо інтеліґент, котрий змагає у житті головно до того, щоби „робити гроші", не є інтеліґентом.

СПРОСТУВАННЯ.

В новинці про посвячення Укр. Кат. Вищої Школи в Америці, поданій в ч. 206 „Свободи", має бути, що п. А. Ґела дириґував злученими хорами при Службі Божій, п. Т. Каськів хорами, які виступали на Святочній Академії, а панна Марія Ґела жіночим хором.

Нагробний напис.

Каменяр: Який напис, прошу пані, маю зробити на нагробнику вашого небіжчика чоловіка?

Жінка: Випишіть: „Спи спокійно, поки не стрінемося на тому світі!"

WONDERING AND WANDERING

(The Ukrainian Youth and the Ukrainian Cause).

(A paper sent in to the Congress of Ukrainian Professionalist held in Chicago, 1933).

The theme assigned to me is a problem to which there is no mathematical approach, and therefore no exact deduction as to its solution is possible. On the other hand, if Newton had been lying on the other side of the tree he might not have become the Newton that he did.

To study the possible approaches to this problem of the Ukrainian Youth we ougth to have a fair picture of the Ukrainian immigration.

First of all, we generally like to compare our immigration with that of other nationalities and criticize accordingly. This is especially true with the American born generation. The comparison is erroneous in that we are not comparing similarities. The fact that our immigration is practically the youngest that came to this continent does not allow comparison with such immigrations as the Irish and German which occurred much earlier. Whereas the others through various generations have been ingraining themselves in this country, the Ukrainians have come to see the first American born generation entering the threshold of maturity. Whereas the others came at a time when the country was undeveloped, the Ukrainians came at the time when industry was reaching its peak of production; and that itself was to some extent a calamity.

Kid ourselves as much as we will about equal opportunities, we cannot help but realize that the "first come, first served" rule applies to life as well as it does to movie seats. The older the immigration the larger percentage of those immigrants that create a well-to-do class with its appendages of social, economic and political influences. The fact that the older immigrations came at a time when this nation welcomed them only improved, or rather had real opportunities thrust upon them, whereas the arrival of the Ukrainians at the time of industrial broadest devepolment enticed them into the factory and its affiliates and thus stunned their natural development which would have come had they settled on the soil. This is the fundamental difference between the Ukrainian settlers of Canada and the Ukrainian industrial workers of the U. S. A.; the Canadian was transferred from soil to soil which he knew and loved, and the American was transferred from the soil to the factory and mine which were strange to him and where he got lost. The new surroundings and conditions awed him and in the hum of industrial life and activity the immigrant was charmed and set to wondering. He began to question himself about how soon he'll be able to save $500, $1000, $5000, etc., and go back to the old country, buy lots of land, and be a first-class "hospodar." As the years rolled by he kept on wondering, and the children kept on wandering.

Now that children are wandering away the fathers are beginning to take notice of their children's presence, and their interest is aroused. What is the trouble? It is not that the fathers were not patriotic, in their sense. They always seemed to respond to different appeals to support the Ukrainian cause. The simple trouble is that the appeals were always one-sided. The constant calls were for material help to the other side. One thing was forgotten and that was the true aim of the Ukrainian cause: perpetuation. Even the free Ukraine would not be of any great mutual benefit if that freedom was to be short lived. We have had a taste of that. We are striving for a lasting freedom of a nation and consequently should prepare a lasting army of its supporters who may have to wage a lasting battle to the finish. We need perpetuating generations of nationally conscious Ukrainians. Unfortunately all that was taken for granted as far as the immigration went.

True enough, the older generation has built some fine Ukrainian institutions; but now that the time is approaching when the fathers will pass away, the problem of the perpetuation of these institutions looms up to the front—are the young folks ready for it. To say the least, the problem that the fathers are facing is not a simple one.

In dealing with the children we must first consider the parents who have their greatest influence over them. These folks may be divided into two types. There is the indifferent parent and we may be certain that the children of such are practically bound to be the same. Then we have the second type and that is the serious or trying type. This is the type that deserves all the consideration. According to the old country tradition, the father's word should be "law" whether it is logical or not. Not knowing much of anything about the American life the parent expects the child to obey. The child on the other hand, confronted with a strange request made without an explanation, rebels and refuses to obey. Whatever may follow one may be sure that the child will be constantly on guard and suspecting that all "old country" notions must be just as ridiculous. Very often this first encounter is the cause of a lasting and an irreparable breach. The above cites the stern father.

Now we have another type of a parent whose inferiority complex results in a similar breach between parent and child and that is the "divining parent." How often have we heard, "It must be so because Johnny said so." Whether Johnny knows that he is alive or not is another question but because he finished elementary school and possibly is floating through high school, the mother sees in him the incarnation of all wisdom, even though her plain common sense must have told her more than once that his requests were unreasonable. But then this is America; everything is different. Results: parents always wrong, parents looked down upon as ignorant, all the Ukrainians judged in the same light, and the Ukrainian cause is given the same consideration.

Coming to the topic of the young folks themselves we must divide them into two groups, also. (Please bear in mind that throughout I'm speaking in generalities; there are exceptions to all rules). In the first group belong the grown-ups. If these are not nationally conscious they are lost. "You can't teach an old dog new tricks." In exceptional cases you might arouse interest but hardly a fervor or devotion to a cause—not even money can do that. That takes up to the second group which consists of a growing up youth. Their life is a detached life; detached because the elders have been constantly detaching them from their own circle. This alienation process has been worked in different ways. I have mantioned the stern father and the divining mother. I must mention the foolish laughter of the elders at the children who in all earnest endeavor to learn mispronounce Ukrainian words. Then we have the unnecessary long church hours which turns away so many boys and girls and that is quite an important factor because our churches are our oldest institutions here, they are our oldest gathering places, social centers. While the fathers live they may be able to force the children to attend church, but what is going to happen to the churches later? The other alienating influences are our plays, entertainments and lack of inducements.

Naturally the question of "what is there to be done" comes in its logical sequence. The answer, in short, is: teach the elders and induce the young. About the first part of the advice a lot has been written by various contributors to our Ukrainian papers but like all enterprising novelties it must be sold—sold by constant advertising. The elders must be taught how to respect their own nationality, their own customs and their own institutions,—but respect them intelligently. Just as an example let's take the Christmas holiday, observed by us by the Julian calender. It is a usual question which the children ask: "Why must our Christmas be so late?" I know that a lot of our people are abolishing our Christmas time on their own initiative or on their children's advice, and the natural result, as far as the children are concerned, is another defeat for the parents and their "old country notions." Now a logical answer would be: „Our Christmas time has been kept since Christ was born, and the other was introduced only a few hundred years ago; so which deserves more consideration?" (After all as far as calendars go, if we were to use the right date, neither of the established dates would be right).

(To be concluded).

РУХ ПО ВІДДІЛАХ У. Н. СОЮЗА.

До Відділів У. Н. Союза в Пітсбурщині ч. 24, 53, 89, 91, 96, 118, 134, 136, 384 і 396. — Повідомляється, що на зборах Урядників відділових дня 27 серпня 1933 назначено окружним лікарем для справ Союзових д-ра Стефана Кулика. Адреса: **Stephen Kulyk, M. D., 317 Helen St., McKees Rocks, Pa. Tel. Federal 1608.**

Проситься всіх секретарів згаданих відділів звертатись до д-ра Кулика із всіма справами, входячими в круг його ділання.

Інж. Вол. Малевич,
заст. гол. предс.; УНС.

Лікар: Де ви насамперед відчули болі?

Хорий: Насамперед на головному залізничому двірці.

П. Е.

ПОШЛЮБНА ПОДОРОЖ

Адольф нахилився над мапою і переглядав дорогу, яка, як уявляв собі, буде для нього дорогою щастя. Вже мало хибувало, щоби його вінчання з Жерменою було доконаним фактом, а тоді виберетьсся на пошлюбну подорож.

— Самособою, насамперед поїдемо у Венецію, там всядемо до корабля, а потім у Грецію. Опісля до Царгороду та до Єгипту.

Показував пальцем на мапі всі міста, які відвідають.

Потім, як був сам, подумав собі:

— Так, то буде чудова подорож, та чи моє серце буде в силі перенести це? Подорожуватимемо горячими околицями, а я слабий.

Таки буде найліпше ще раз піти до лікаря, заки справді засватає Жермену. Мав ще доволі часу, бо щойно в пятій годині хотів засватати Жермену.

Лікарів є досить і він скоро попав на табличку д-ра Данкера. Приймає від 3—5, стояло під назвищем.

Задзвонив. Двері відчинилися. Ще зовсім молодий чоловік вийшов напроти нього.

— Чого бажаєте?

— Хочу говорити з доктором Данкером.

— Це я. Прошу.

— Отже справа така, пане докторе. Я не є небезпечно хорий, одначе маю якусь хибу в серці. Я хотів би, щоби ви оглянули мене та щоби ви сказали, чи вільно мені подорожувати в горячі околиці.

Лікар сказав йому роздягнутися та став йому обслухувати груди.

— Чому хочете подорожувати в горячі околиці? — спитався.

— Я женюся та хотів би вибратися в пошлюбну подорож.

— Добре. Прошу відкашельнути... Виглядає, що ви дуже схвильовані... Леґені не зовсім у порядку й це комплікує цілу справу... Серце також у доволі поганому стані... Найкраще було би вам поїхати у Швайцарію, в лісисті гори і то чимскорше. Ви повинні би там побути довший час.

— Єбто я повинен зректися пошлюбної подорожі?

— Подруже взагалі не для вас, та я не можу нічого сказати оконечно, бо ви дуже схвильовані. Головне, коли останете в Парижі, можете мати великі неприємности.

— Так що радите мені, пане докторе?

— Прийдіть завтра, хай я вас іще раз огляну. Тепер можете зодягнутися.

— Які лікарства записуєте мені? Чи можу сподіватися видужання? Прошу вас сказати мені все щиро...

— Завтра дам вам потрібні рецепти та скажу вам докладно, що треба робити. Головне: добрий харч і чисте повітря. Тепер можете йти... За оглядини мені належиться сто франків.

Адольф вийшов дуже сумний. Виглядав старший на десять літ. Пішов до себе в хату, щоби зараз покластися.

Зняв слухавку з телефону, щоби ніхто не тривожив його, а в ліжку побачив, що дрижить на всьому тілі. Скільки годин пролежав так? Того не знав. Не виходив навіть отворити, як хтось задзвонив під дверима. Хотів бути сам-саміський, хотів думати над своєю чорною долею. Його послугачка й так була відїхала у своє рідне село до якоїсь хорої своячки.

З лікаревих слів виходило зовсім ясно, що з його здоровлям дуже погано. Тому був би це справжній злочин щоби він женився з Жерменою. Зрештою яку вартість мало би це для нього, колиб небаром вона повдовіла тай так шукала би другого чоловіка.

Дрижав під ковдрою. Чи то можливе, щоби доля людини за такий короткий час, за кілька годин, зовсім змінилася? Того самого дня, коли з Жерменою укладав собі плян пошлюбної подорожі, коли хотів засватати її, лікар засуджує його, щоби їхав у Швайцарію між сухітників і внеможливлює йому оженитися!

Рішився дійсно поїхати у Швайцарію, щоби попробувати вилічитися. Відтам напише Жермені, повідимить її про все. А правда, лікар казав прийти завтра ще раз, та що воно помогло би. Краще хай оглянe його санаторійний лікар, коли вже мусить там іти.

Зодягнувся, спакував найпотрібніші річи та поїхав на стацію.

У ваґоні заняв місце в куті при переході та завинув ноги у коц. Переходом проходили ріні подорожні, а один із них глянув у його бік. Зараз пізнали один одного. То був його давній приятель Бенсон.

— Ти чейже не хорий? — спитався, як побачив його блідого та змарнілого. Виглядаєш, начеб ти мав ґрипу...

— Так, я мав ґрипу, — відповів Адольф і затих.

Приятель глядів на нього співчуваючо.

— Я не спав усю ніч, — додав Адольф — хочу тепер попробувати трохи переспатися.

— То зайду до тебе пізніше, поговорити трохи, — обіцяв йому Бенсон. — Колиб тобі що треба було, то прошу, заклич мене. Я зараз тут у другому переділі.

Адольф старався вснути, та зараз побачив, що воно йому не вдасться. Взявся читати ґазету.

Події в Манджурії ні трохи не цікавили його. Таксамо справа податків, бо був певен, що вже більше не буде платити податку. Перейшов до ріжних вісток і тут надибав щось такого, що його зараз зацікавило. Прочитав одну таку вістку:

„Вчора якийсь злодій закрався у хату д-ра Данкера при вулиці Субіс 125 і забрав усі дорогоцінности та вартісні папері. Д-р Данкер помер тому кілька днів, тому злодій міг без перешкоди перешукати всі шуфляди в хаті. Знайшли кілька виразних відтисків пальців і сподіваються попасти на слід злодія".

Адольф у голос засміявся. Зірвався на рівні ноги. Отже то все був лиш обман: він замісць прийти до лікаря, натрапив на злодія, який прийшов був обікрасти лікаря. Самособою обікрав і його самого, бо взяв у нього сто франків за одні оглядини, які йому зовсім не були потрібні.

Адольф був тепер здоровісенький. Пішов до свого приятеля Бенсона розповісти, що йому притрапилося.

На першій стації висів, вернувся в Париж і засватав Жермену, а потім згідно з програмою вибрався у пошлюбну подорож.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ В АМЕРИЦІ.

НЮ ЙОРК, Н. Й.

Ukrainian Civic Center meets.

The Ukrainian Civic Center commenced its forthcoming season of activities with a tea given at the Institute on August 29, 1933. Fourteen girls were present each with an added zeal to her crown. Miss Balko, our president, supplied the pastry, a delicious cake decorated in blue and yellow, topping with the name of Ukrainian Civic Center. Miss Kuziw created a bit of fragrance to the atmosphere when she brought flowers. Tea was served by Mary Ann Bodnar, the hostess of the evening.

After all had had their share of the refreshment, a delightful chatter began. Miss Balko gave a brief resume of the Ukrainian Week At the World Fair. A bit of important news of the various occurences was in her possession. During the time of her visit she managed to obtain information of practically everyone and everything. Her report on the Ukrainian Congress of Youth was rather interesting and her nomination as secretary of the League was acclaimed by all the members.

Miss Dyczko then reenacted her amusing incidents which took place on her vacation and succeeded in procuring a number of laughs. And so on did each one relate her episodes until Miss Bodnar suggested that a tea party of the same mode be repeated innumerably.

Our season of meetings will begin formally in September.

Irene J. Lenchuk.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

СКРЕНТОН, ПА. Відділ 280 повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 10 вересня, в годині 2-ій пополудни, в гали Укр. Баптистів, 913 В. Лакавана Евс. Проситься всіх членів прибути на збори в означеній годині. — С. Говка, предс.; Р. Рубльовський, рек. секр.

В. ВАРВІК, Р. АЙ. Тов. Запорозька Січ, від. 246, повідомляє всіх членів, що трикартальний мітінґ відбудеться в неділю, 10 вересня. Кождий член має явитись, бо є багато залеглих справ до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо інакше стратять свої членські права. Не явившийся член підлягає карі після ухвали. — Л. Москалик, предс.; П. Коць, кас.; В. Сподарик, секр.

БОРНСАЙД, ШІКАГО, ІЛЛ. Повідомляється членів Бр. св. О. Николая, від. 183, що звичайний мітінґ відбудеться 13 вересня, в гали церковній, точно в годині 7-ій. Обовязком є кождого члена явитис на цей мітінґ, бо є важні справи до полагодження. На тім мітінґу будеться принимати дорослих членів і дітей без оплати вступного. Котрі родичі хочуть вписати свої діти, нехай дадуть знати секретареви, а секретар прийде і впише їх. Члени котрі довгують до відділу, мають вирівнати свої залеглости, бо на піврічнім мітінґу ухвалено що братська каса не буде платити за членів, а довгуючі будуть суспендовані. — З. Олійник, предс.; Н. Подлецький, кас.; П. Бабяк, секр.

МІТІНҐИ ВІДДІЛІВ У.Н.СОЮЗА

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. ім. Івана Франка, від. 146, повідомляє членів, що збори відбудуться в неділю, 10. вересня, в годині 12 в полудне. Просимо всіх членів прийти на збори. Хто ще не виміняв старої грамоти на нову, буде ласкавий змінити. Також хто має діти ще не вписані до У. Н. Союза, нехай впише на цих зборах. Є важні справи до порішення. — П. Андрушків, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Тов. Сокіл, від. 336, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 10 вересня, в годині 1-ій пополудни. Проситься прибути на збори і вирівнати свої вкладки. Хто ще не виміняв старої грамоти, нехай принесе її на збори і підпише аплікацію на нову, бо чим довше будете тримати старі грамоти, то ваша місячна вкладка буде збільшатись. Принесіть також грамоти своїх дітей, котрі покінчили 18-тий рік життя і перепишіть їх до старших членів, то будете мати однорічну вкладку безплатно на повну суму обезпечення. — Тимко Кальмук.

ДІТРОЙТ, МІШ. Повідомляється членів Тов. Запорозька Січ, від. 75, що мітінґ відбудеться в неділю, 10 вересня, в годині 1-ій пополудни, в гали де звичайно. Проситься усіх членів прийти на цей мітінґ. Члени, памятайте, що ми вас не кликали 2 місяці на мітінґи з причини, що було горячо, однак нікого ми не увільнили від місячних вкладок, однак ви не платили по два і три місяці. Тому прийдіть і заплатіть свій довг, бо в касі грошей нема і хто не заплатить, буде суспендований. Хто з членів не отримав ще нової грамоти, нехай буде терпеливий, а йому на мітінґу дасться. — В. Чмир, предс.; Іван Ступецький, кас.; В. Тарас, секр.

ШІКАГО, ІЛЛ. Бр. св. Ап. Петра і Павла, від. 220, повідомляє всіх членів, що триквартальний мітінґ відбудеться в суботу, 9 вересня, в годині 7.30 ввечір точно, в гали де звичайно. Проситься всіх членів прийти на час, бо є важні справи до полагодження. Довгуючі члени зволять вирівнати свої залеглі вкладки, бо в противнім разі будуть суспендовані. Родичі, котрі мають вже дорослі діти, зволять прийти з ними на мітінґ і переписати їх до старших членів, бо тепер дуже добра нагода, бо Союз таким членам дає один рік членства без плачення вкладок. Хто з членів ще не записав своїх дітей до У. Н. Союза нехай зробить це на тім мітінґу. — Гр. Гарасим, секр.

ДІТРОЙТ, МІШ. Тов. Укр. Нар. Союза, відділ 292, подає до відома усім членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 10 вересня, зараз по Богослуженню, то є 12.30 в полудне, в гали при Кліперт. На збори обовязково повинні всі члени прибути. Члени, котрі ще не виміняли своїх грамот і не платять до відділу, повинні виміняти свої грамоти, бо відділ не буде більше за них платити. Не чекайте, щоби секретар вам пригадував, бо тепер секретар не є обовязаний повідомляти члена, щоби заплатив. Члени, котрі взяли позичку, будуть ласкаві прийти і забрати собі свої грамоти. Члени котрі мають в Молод. Департаменті дітей, котрі вже кінчать або покінчили 18 літ життя, зволять переписати їх до повнолітних членів, а хто ще не вписав своїх дітей до У. Н. Союза, нехай тепер запише. — Петро Кізел, секр.

КЛІВЛЕНД, О. Бр. св. Василія Великого, від. 364, повідомляє всіх своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 10 вересня, в гали церковній, зараз по Сл. Божій. Обовязком є кождого члена бути на зборах, бо є важні справи до обговорення. На зборах будуть головна заст. предсідника Марія Розоміло, головний радний Микола Бусько і головний контрольор Омар Малицький. Члени, що хочуть перейти до нового роду обезпечення, зволять принести свої старі грамоти на збори. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости, бо інакше будуть суспендовані. — Іван Кухта, предс.; Йосиф Биць, кас.; Іван Сподар, секр.

ГЕМТРЕМК, МІШ. Тов. ім. Маркіяна Шашкевича, від. 94, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 10 вересня, в годині 11-тій перед полуднем, в Укр. Хаті, 2240 Грейлінґ ул. Проситься всіх членів прибути на ті збори. Буде справоздання з пікніку і інші важні справи до вирішення. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. — М. Кулинич, секр.

ДЕРРІ, ПА. Сестр. Усп. Пр. Діви Марії, від. 303, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членкиць, що звичайні збори відбудуться в неділю, 10 вересня, в годині 2-ій пополуни, в Укр. Гали. Проситься членкиць прийти на ті збори і вирівнати свої вкладки. Є важні справи до вирішення. — Анна Баран, предс.; Анна Куземчак, кас.; Катерина Бейц, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 156, повідомляє своїх місцевих і позамісцевих членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 10 вересня, в годині 1.30 пополудни, під ч. 620 Мортон ул., в Рускім Нар. Домі. Проситься членів прибути на означений час, бо є важні справи до полагодження. Не явившийся на збори член заплатить кару 50 ц., а урядник 1 дол. Довгуючі члени, коли не вирівнають своїх залеглостей, будуть суспендовані. Пригадується родичам, котрі мають діти в У. Н. Союзі, котрі вже покінчили 18 літ життя, щоби переписали їх до дорослих членів. — Микола Мілер, предс.; Микола Іщук, кас.; Петро Саїдло, секр.

КЛІФТОН, Н. ДЖ. Тов. Українська Січ, від. 182, повідомляє, що звичайний мітінґ відбудеться в неділю, 10 вересня, в годині 2-ій пополудни, в гали парафіяльній, 45-47 Говп евеня, Пасейк, Н. Дж. Є товариські справи до полагодження, тому обовязком є кождого члена бути на цих зборах. — М. Швець, предс.; Гр. Яськів, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Повідомляється членів Бр. св. Василія, від. 339, що мітінґ відбудеться в неділю, 10 вересня, в годині 1-ій пополудни, під ч. 3322 Н. Лавренс ул. На тім мітінґу присутність кождого члена конечна. Пригадується довгуючим, щоб вирівнали свої залеглост, бо в портивнім разі будуть суспендовані. Суспендовані в серпні, коли не вирівнають своїх залеглостей на тім мітінґу, будуть виключені. — І. Сорока, предс.; І. Сорока, кас.; Ол. Будай, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Місячні збори Тов. Єдність, від. 163, відбудеться в неділю, 10 вересня, точно в годині 2-ій пополудни, під ч. 847 Норт Френклін ул. Взивається всіх членів прибути точно на час, бо є багато важних справ до порішення. Члени, бажаючі перейти до нової реформи, хай принесуть старі грамоти на збори. — Стефан Гвіздь, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Тов. „Зоря", від. 69, повідомляє всіх своїх членів, що мітінґ відбудеться в суботу, 9 вересня, в годині 7.30 ввечір, в У. Н. Домі, 217-19 Іст 6-та ул. Проситься всіх членів прибути на цей мітінґ на час, щоби не проволікати мітінґу до пізної ночі. Пригадується довгуючим членам, щоби вирівнали свої залеглости, бо в противнім разі будуть суспендовані. Зміна старих грамот продовжується дальше і котрі члени ще не змінили своїх грамот на новий рід, то проситься принести старі грамоти на цей мітінґ. — І. Парницький, фін. секр.

НЮАРК, Н. ДЖ. Тов. ім. Б. Хмельницького, від. 133, повідомляє всіх своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в суботу, 9 вересня, в годині 7.30 вечір, в гали церковній при Мортон ул. Проситься всіх членів прибути на цей мітінґ, бо маємо важні справи до полагодження. На мітінґу будеться виповняти аплікації на зміну грамот на нову систему. Кождий член повинен старатись змінити свою стару грамоту на нову. Проситься родичів, котрих діти дійшли до літ, щоб переписали їх до дорослих членів. Кождий член повинен старатись приєднати нового члена. Тепер є добра нагода для молодіжи в У. Н. Союзі, є кілька родів обезпечення до вибору і за життя можна дістати гроші. Довгуючих членів проситься вирівнати свою залеглість, бо в противнім разі будуть суспендовані. — Кость Галушка, предс.; Ілько Багній, кас.; Ал. Будник, секр.

РОВЕЙ, Н. ДЖ. Тов. Згода, від. 291, повідомляє усіх своїх членів, що звичайний мітінґ відбудеться в суботу, 9 вересня, в годині 8-ій ввечір, в гали, де звичайно. Проситься всіх членів прибути на цей мітінґ, бо маємо справи до полагодження. Довгуючих членів проситься вирівнати свої залеглости. — А. Данилик, заст. предс.; Н. Моссора, секр.

СТРАТФОРД, КОНН. Тов. Українська Січ, від. 59, повідомляє своїх членів і членкиць, що місячні збори відбудуться в суботу, 9 вересня, в годині 7.30 ввечір. Всі члени і членкиці мусять прибути на ті збори, бо маємо велику справу до вирішення. Пригадується членам, що ухвалено зробити автінґ на 10 вересня, тому кождий член і членкиця повинні з собою більше гостей привести. Проситься членів прийти на мітінґ на час, щоб уряд не мусів чекати на члена до пізної ночі. Котрий член не заплатить своєї вкладки, буде суспендований, бо тов. гроші заморожені в банку. — Ів. Глива, секр.

ЛІНДЕН, Н. ДЖ. Тов. ім. Івана Франка, від. 306, подає до відома, що звичайні збори відбудуться в суботу, 9 вересня, в годині 2-ій пополудни точно, в гали де звичайно. Причина втім, що на той час, коли наші збори відбуваються (7.30 ввечір) галя буде занята. Довгуючих членів проситься вирівнати свої довги, бо уже забагато довгують члени. Коли хто не може сплачувати по троха свого довгу, то проситься вибрати нові грамоти і тоді можете позичити собі гроші в У. Н. Союзі на заплачення свого довгу. На мітінґу буде багато справ до полагодження. — Т. Федуняк, гол.; Н. Зварун, кас.; В. Моссора, секр.

МАНВІЛ, Н. ДЖ. Тов. ім. Т. Шевченка, від. 349, подає до відома місцевим і позамісцевим членам, що місячні збори відбудуться в неділю, 10 вересня, в годині 2-ій пополудни, в Набожинського. Присутність членів пожадана, бо маємо вибрати комітет на балю на 23 вересня. — Василь Вольвин, предс.; Дмитро Федина, кас.; Микола Лісний, секр.

ЧЕСТЕР, ПА. Бр. Сош. св. Духа, від. 237, повідомляє своїх членів і членкиць, що триквартальні збори відбудуться в неділю, 10 вересня, в годині 1-ій пополудни, в У. Н. Домі при 4-тій і Ворд ул. Проситься членів конечно явитись на означений час, бо є дуже важні справи до вирішення. Контр. комісія здасть тримісячний звіт. Проситься надзирателів хорих прийти та здати своє справоздання. Хто ще не виміняв своєї грамоти нехай принесе стару грамоту на збори. Проситься довгуючих прийти і вирівнати свої залеглости. — Лука Благітка, пр.; Гр. Забитко, кас.; Гр. Стеців, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Збори Тов. Мир, від 324, відбудуться в суботу, 9 вересня, в годині 8-ій ввечір, в домі Укр. Громади на 23-тій і Брави ул. Присутність кождого члена конечна. Довжні члени наружують себе на суспенду. — Гр. Григорчук, пр.; П. Максимович, кас.; Мих. Туркот, секр.

ФІЛАДЕЛФІЯ, ПА. Тов. ім. Дм. Вітовського, від. 375, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в неділю, 10 вересня, в годині 12.30, в домі Укр.-Амер. Горожан, 847 Н. Френклін ул. Проситься всіх членів прибути на збори, бо є важні справи до полагодження. — І. Чопик, предс.; С. Й. Крутий, секр.; В. Василюк, кас.

ЕЛІЗАБЕТ, Н. ДЖ. Бр. св. Арх. Михаїла, від. 142, повідомляє своїх членів, що триквартальний мітінґ відбудеться в суботу 9 вересня, в годині 7.30 ввечір, в У. Н. Домі, 214 Фултон ул. Проситься членів прибути на мітінґ, бо є важні справи до полагодження і буде справоздання контр. комісії. Довгуючі члени повинні вирівнати свої вкладки, бо можуть стратити свої привілеї по двох місяцях. Котрі члени ще не вписали своїх дітей до У. Н. Союза, повинні вписати на тім мітінґу. Діти, котрі скінчили вже 18 літ життя, мають переписати до повнолітних членів, то не потребують платити вкладки через один рік. — Я. Лещак, предс.; М. Маркович, кас.; П. Остапчук, секр.

БРУКЛИН, Н. Й. Тов. Дністер, від. 310, повідомляє всіх своїх членів, що триквартальний мітінґ відбудеться в суботу, 9-го вересня, в годині 7.30 ввечір, в гали словенській, 724 Ліонард ул. Кождий член повинен явитись на тім мітінґу в означений час. Члени, котрі мають діти в У. Н. Союзі, котрі доросли до 18 літ життя, мають переписати їх до дорослих членів. Про це будеться говорити більше на мітінґу. — М. Федас, предс.; Дм. Баврій, секр.

СТРАШНИЙ ТАРЗАН.

(38)

Панатлі з трудом і поволі видрапалася на скелю. Вона тепер почувалася дуже, перетомленою й раніше, ніж пуститися тікати до себе, треба було їй добре відпочити. Але між скелями було небезпечно. Вороги могли кождої хвилини її здибати. Вона вибралася нарешті на найвищу скелю. Тут вона лягла пластом на камені між невеликими кущами й почала оглядати місцевість. Вона побачила, що знаходиться на скелі, яку давно лишили мешканці печер.

Дівчина побачила кілька печер, до яких входи були завалені сушняком і замотані павутинням. Отже було ясно, що там уже давно ніхто не живе. Вона рішила остатися тут на відпочинок. Внизу була солодка вода до пиття, а кущі мали вже дозрілі овочі. Цього їй вистарчало, щоб з пару днів тут прожити. Панатлі вибрала собі одну з найкрайніших печер. Повільно вона злізла зі скелі вниз до печері. Для цього вона користалася старими чопами, що сторчали в скелі.

Лізти треба було обережно, випробуючи кождий чіп, бо вони були досить підгнилі. Нарешті дівчина опинилася при вході в печеру. Вона почала розшукувати вхід до печері поспішно, але й обережно, щоб не звернути на себе уваги Корулулів, які вешталися недалеко. Та не знала дівчина того, що не Курулули її тепер підглядають, а знизу на неї дивиться великанська малпа, яка, облизуючись, не видавала ані звука. Малпа горіла бажанням спіймати дівчину.

Панатлі дібралася нарешті до печері й повалилася на сушняк, який там знайшла. Вона вже два дні не відпочивала й дві ночі не спала, тому відразу заснула. Довший час довкола було все тихо. Та і чуйність дівчини тепер була слаба, бо кріпкий сон склеїв її очі й ослабив слух. Внизу, недалеко печері, якась чорна тінь наближалася до скелі. Потім щось важке впало з дерева, зашелестіло й знову змовкло. Тінь наближалася до печері, лізучи по скелі.